İftixar

Dan yeri söküləndə

İki hissəli qəmli komediya

AŞIQ ƏHSƏN —Yox-yox, ölsə yaxşıdı, onsuz da bu gün-sabah Cəlil Əfəndi təzə qəbiristanlıq yeri alır, elə birinci səni basdırarıq. Necə olmasa generalsan dana... Gələcək nəsillər də ordanca görər ki, bu kəndin qəbristanlığının ilk ölüsü general olub... Səni kimi generalı Qavrı çayı aşağı axıdım, Qavrı çayı yuxarı axtarım... *(Dul Alı yenə də çubuq atını çapa-çapa gəlir.)* Budu ey, generalın biri də gəlir. Bir kəndin bu qədər generalı ola, amma gücü çatıb bir qəbiristanlıq yeri ala bilməyə. Sən görəcəyə bir bax...

DUL ALI — Savağın xeyir, a Muncuqlu Mahmud... Hansı cəhənnəmə gedirsən savax-savax? Şəhərə gedirsənsə gəl, min tərkimə, aparım səni şəhərə...

MUNCUQLU MAHMUD — Sənin atın məni götürə bilməz... Gücü çatmaz... Həm də biz iki nəfərik, yerləşmərik...

DUL ALI — Həncəri güjü çatmaz ə, görmersənmi qat təzə, yağın içindədi... Dünən Baduladze bağışdıyıb, cins atdı... Heç Koroğluda da yox idi belə at... Baduladze deyir bircə Hitlerdə belə at olub, onu da Stalin gözünə döndüyüm xəlvəti oğurlatdırıb...

MUNCUQLU MAHMUD — Baduladze vryot... Vopervıx, Hitlerin elə atı olmayıb... Vo-vtorıx, Stalin nikoqda niçeqo ne kral... On zavoyovıval, kak mujçina... Ne to, çto Baduladze... Kənddə at-eşşək qalmadı, hər gecə Obolo Bəşirə oğurlatdırır, sonra da düşür kəndin tövlələrini bir-bir gəzməyə. Guya at-eşşək işut... A na samom dele razvedku delaet; örgənir görsün ki, kimin oğurlanası nəyi var. Odu, bu gecə də yazıq yetimin inəyini mələtdirib. Stalin bıl nastoyaşiy voin-fenomen. Voopşe, kto on takoy, çto Stalinin adını çəkir? On ne imeet pravo onun adını çəksin... Bessovestnıe, podletsı nesçastnıe! Tolko za eto ya moq bı ubit etoqo kozla... Qospodin Cəlil Əfəndi, vı emu skajite, skajite, çto ya moq bı ubit etoqo neqodyaya, etoqo podletsa!.. *(Getdikcə əsəbiləşir, özündən çıxır, az qala həddini aşmaq dərəcəsinə çatır, ürəyini tutur.)*

LYUDMİLA — *(Tez çantasından dərman çıxarır, tələsik onun dilinin altına qoyur.)* Uspokoysya Maxmud, uspokoysya milıy, uspokoysya... Tı znaeş, çto tebe nelzya nervinçat... Uspokoysya... Oni şutyat...

CƏLİL ƏFƏNDİ — Sakit ol, ay Mahmud, sakit ol. Üzmə özünü.

AŞIQ ƏHSƏN — Ayə, a Muncuqlu Stalin, sən niyə yanırsan belə? Nə yaman Stalinin qədrini bilən olubsan? Dədələrimizi Stalin sürmədimi Sibirə? Sənin özün o gorbagornan Bakıda, Tiflisdə, Urisetin çöllərində azmı dəyirmanın gözünə ölü girib, diri çıxmışdın? Neçə dəfə o nadürüstdən ötrü ölümün gözünə dik baxmışdın? Axırı nooldu? Az qalmışdı Sibirin soyuğunda dişlərin ağara qalsın. Allah bu Lyudanın atasına öz dininin üstündə rəhmət eləsin. Oğul-uşaq üzünə də həsrət qaldı, əmbə zalım qızı səni bir dəqiqə də tək buraxmadı. Neçə illərdi yedəyindən tutub gəzdirir. Bizimkilərdən olsaydı çoxdan daşını atmışdı sənin. Sən get Lyudanın dədəsinə rəhmət oxu. Onun qədrini bil. Yoxsa nə vıstupat eliyirsən Stalinnən ötrü.

MUNCUQLU MAHMUD — Tı ponimaeş, on bıl moy samıy blizkiy druq... Prosto ya soverşil oçen qlupuyu, politiçeskuyu oşibku, koqda pered vsemi kriçal "Da zdrastvúet velikiy Stalin! Da zdrastvuet, velikiy Lenin!" Ya doljen bıl naoborot qovorit... Birinci Lenini deməli idim, potom Stalini... Po etomu on menya nakazıval. On do takoy stepeni bıl çesnım, çto menya nakazıval... I on bıl prav... On vseqda bıl pravom, çesnım... On nekoqda ne aşibalsa... Da zdrastvuet velikiy Stalin!.. Da zdrastvuet ne zamenimıy velikan...

DUL ALI — Ayə, a Muncuxlu Mahmud, belə da zdrastvuy Nanı Kişi!.. Da zdrastvuy Abı qağam!.. Da zdrastvuy Cəlil Əfəndi...

MUNCUQLU MAHMUD — Zatknis, nesçastnıy... Koqda burda Stalinin pamyatniki var idi, onda sən Stalinin sağlığına ayaq üstə bir tuluq çaxır içirdin. Bu aşığın dədəsi sazı dınqıldada-dınqıldada pamyatnikin dörd dovrəsinə birnəfəsə dörd dəfə kruq eləyirdi. Bu mollanın atası, əmiləri, dayıları o pamyatnikin qabağında qurban kəsirdilər. Kak budto dədələrinə ehsan davali. Ya prav, Cəlil Əfəndi?..

MOLLA QASIM — İndi də sənin heykəlini qoyub, sənə ehsan verəcəyik, inşallah, a Muncuqlu Stalin...

DUL ALI — Ayə, a Molla Qasım, insafın olsun, bu dəlinin heykalını burya qoymaxmı olar heç? Burya Nanı Kişinin heykalı yaraşır... Qoyun, mən də gejə- gündüz dibindəcə atın belində durub qaroulunu çəkim. Vallah gözümü də yummaram. Özüm də heykala dönərəm. Heç yerə tərpənmərəm.

AŞIQ ƏHSƏN — Cəlil Əfəndi də bağışdasın, birdən o məsələ... Onda nağayracaxsan?

DUL ALI — Deyirəm eey, adamın ağlı azalanda nə günə düşürmüş? Şükür yaratdığına, Allah.Yaradırdın- yaradırdın, heç olmuya bircə qırıq da ağıl verəydin bu be-

çərəyə.

LYUDMİLA — Djalil Efendi, bəs bu şəxər avtobusu poçemu zapazdıvaet?

CƏLİL ƏFƏNDİ — Yəqin bir az gecikir, yoldu-izdi, indilərdə gələr, darıxmayın.

AŞIQ ƏHSƏN — Ay Cəlil Əfəndi, mən bir şeyi hələm qana bilmirəm... Bir vaxt varıydı burda Leninin heykalı qoyulmuşdu, sonra dəyişdirdilər Stalini qoydular... Sonra Stalin öldü, Xuruşovu qoymaq istədilər, əmbə alınmadı, təzədənnən Lenini qoydular... İndi də neçə vaxtdı uçurdublar, eləcənə qaralır. Bə indi kimi qoymaq istiyirlər?.. Yoxsa indi də Xuruşovdakı kimi hələm fikirləşirlər?..

CƏLİL ƏFƏNDİ — Yəqin ki, indi də milli qəhrəman-nan-zaddan birini tapıb qoyarlar...

DUL ALI — Milli qəhraman?.. Odu ey milli qəhraman Abı qağam. Onnan yekə qəhraman hardan tapacaqsınız? Qoyun elə onun heykalını... Mənnən olsaydu Nanı Kişini qoyardılar... Əmbə Abı qağam olan yerdə mən geri çəkilirəm.

MOLLA QASIM — Bəlkəm elə sənin heykalını qoyax burda, gəlib- gedənə də deyərik ki, bu bizim kəndin ən ağıllı dəlisiydi...

DUL ALI — Dəli özünsən!.. Dəli sənsən!.. Hələm kənddə bir düzəməlli ölü basdırmıyıbsan, Quran əvəzinə ağlına oxuyursan. Xalxın başını yozursan. Bir ayrı molla da yoxdu deyən camahat susur... Qoy bir Abı qağam gəlsin, deyəjəm səni kənddən sürgün eləsin, Stalin Muncuxlu Mahmudu sürgün eliyən təkin... Dəli Molla!.. Dəli Molla!.. Dəli Mollaya ölüm!.. Dəli Mollaya ölüm!.. Mollalara ölüm!.. Mollalara ölüm!..

AŞIQ ƏHSƏN — Ayə, a Dul çırağı keçmiş, sənin mollalarınan nə işin var? Bə sən öləndə səni kim götürəcək yerdən?..

DUL ALI — *(Hirslə.)* Mən yerdə ölmüyəcəm, mən göydə öləcəm!.. *(Baduladze səhnəyə daxil olur.)*

BADULADZE — Qamarcobat, xalxo... *(Xalqa salam olsun...)* Sabaxın xeyir Calil Apandi... Vaah, Dul Ali, roqora xar?.. Tsxeni qarqia?... *(Baah, Dul Alı, necəsən?.. At yaxşıdı?...)* *(Şəhadət barmağını yuxarı qaldırır.)* İyaxşi qaçir?.. Tebe toje salam, qaspadin Muncuxlu Maxmud... Zdrastvuyte kalbadono *(xanım)* Lyudmila...

LYUDMİLA — Badono Baduladze, poçemu şəxər avtobusu opazdıvaet?.. Poçemu bu məsələ birdəfəlik ne reşaetsya? To-li gecikir, to-li gəlmir... Kak ponyat?..

BADULADZE — *(Laqeydliklə)* Ne volnuydes, zaymyomsa... Zaqon yest, zaqon... Miy vse doljni boçinyatsa zaqonam... Vse doljen boçinyatsa zaqonam... Molla Qasum razve ne daq?.. Man duz demir?..

LYUDMİLA — San xeç na duz demir!.. Vot, bednıy Yetim Bayram sutra plaçet... Vseqo odna karova bıla, i yeyo etoy noçyu ukrali. Pro zakoni qavariş? Kuda vı smotrite?

BADULADZE — Doje zaymyomsa, ne daq, Molla Qasum?..

MOLLA QASIM — Tak, tak, koneşna tak... Badono Baduladze həmişə düz danışır...

DUL ALI — Gör həncəri yaltaxlanır... Heç Abı qağama belə yaltaxlanmırdı... Yavaş bircə, qoy bir Abı qağam gəlsin...

MOLLA QASIM — Sənin Abı qağan elə gedər-gəlməzə getmiyib ha, bir də geri dönə...

AŞIQ ƏHSƏN — Badono Givi, sənin ağrın alım, o Quləm yazığın taçqasını qaytar özünə. Mayıf adamdı, dili yox, ağzı yox, Allaha da xoş gedər... Atı, Allah Cəlil Əfəndini bu kəndə çox görməsin, deyillər o deyənnən sonra qaytarıbsan... Gəl, insaf elə, taçqanı da qaytar. Mən onun yerinə bu gün sana iki bidon su gətirəcəm.

BADULADZE — İyox, uz vurma, daçqa dustaxdı. Atı Calil Apandiya bağışdadım, daçqa ara. İyani iyox...

MOLLA QASIM — *(Əlini boğazına çəkib yalvarır)* Badono Baduladze, şeni cirime, *(sənə qurban)* Aşıq Əhsən iki bidon su gətirəcək, mən də beş litr beşillik yaxşı, təmiz qara çaxır verəcəm. Öz əlimnən qayırdığımdı.

DUL ALI — A molla, sən qayıran çaxırı o içməz, çünki sən mollasan, özün də geydirməsinnən. Yenə keşiş olsaydın geydirməsinə baxmazdı.

MUNCUQLU MAHMUD — Molla Qasım, tı etot çaxır ostav, kak tolko vernus iz qoroda, obyazatelno s toboy po stakançiku vıpyu.

MOLLA QASIM — Ayə, a sənin şikilin şəhərdə qalsın, belə axırıncı gedişin olsun şəhərə, mən çaxırmı içirəm, məni mundarrıyırsan? Səni Stalin elə belə şeylərinə görə sürürmüş dana... Gərək heç sürmüyəydü səni, dilinnəncə asaydı...

DUL ALI — Ayə, a Molla Qasım, biz hardan bilək kin sən içmirsən... Gecələr yanında ha yatmırıq.

MOLLA QASIM — Vallah, Allaha qurban olum, Allah özü bilir ki, kimə nağayrır... *(Uzaqdan Nanı Kişinin nəğmə oxuyan səsi eşidilir. Səs o qədər məlahətlidir ki, hər kəsi valeh edir. Səs tədricən yaxınlaşır. Səhnədəkilər məlahətli səslə oxunan bu həzin nəğməyə heyranlıqla qulaq kəsilir. Sanki Dul Alının çiçəyi çırtlayır. Misli görünməyən bir sevinc hissi ilə özünə yer tapmır. O hamıdan fərqli olaraq çubuq atının üstündə oyur-oyur oynayır, çubuq atını gah o başa, gah bu başa səyirdir. Gah da uçurulmuş büstün bünövrəsinin dövrəsinə dolanır və birdən çubuğu sinəsinə basıb Nanı Kişinin səsinə səs verir.)*

AŞIQ ƏHSƏN — Yavaşın görək ə, yenə Dul Alının eşqi dombaldı... Kirimiş durun, Nanı Kişi xanım gəlir.

DUL ALI — Ayə, a xalx, a millət, a dövlət, ay ellər! Mana qatıq verin, mana qaymaq verin, mana süd verin... Öyün yıxılsın, a dağlar... Suyun soğulsun, a çaylar... Gülün solsun, a çəmənnər... Ağacın qurusun, a meşələr... Gözün bozarsın, a düşmənnər...Ciyarın yansın, a baxtlar... *(Son sözləri deyərkən üzünü Aşıq Əhsənə tutur.)* Ayə, qırağa durun ayə... Koroğlunun ala gözdü, qara qaşdı, telli-toqqalı Niyarı gəlir, ayə... Sana mənim canım qurvan, gözüm qurvan, Niyar xanım! Altımdakı Qır atımnan, özüm qurvan, Niyar xanım!

MUNCUQLU MAHMUD — Tı çeqo oryoş, osyol? Sovesti u tebya net, çto li? Day posluşat...

DUL ALI — Sinəmdə üçtelli sazım,
Oxuduğum xoş avazım,
Çöldəki ördəyim, qazım
Sözüm qurvan, Niyar xanım!

MOLLA QASIM — Ayə, eşitmədinmi, a səsin batsın? Qoysana görək Nanı Kişi nə xırdalıyır... *(Dul Alı daha da eşqlə oxuyur.)*

DUL ALI —Uçux öyümdə dirəyim,
Surfamda duzum-çörəyim,
Həyatım, eşqim, ürəyim,
Üzüm qurvan, Nanı Kişi!..

BADULADZE — Vot edo nasdoyaşşiy lyubov!.. Qaumarcos Dul Alis!.. Qaumarcos Nani Kişis!.. *(Eşq olsun Dul Alıya!.. Eşq olsun Nanı Kişiyə!..)* *(Nanı Kişi bir əli ilə qamışdan düzəldilmiş çətiri başı üzərinə tutub, alnına çalma, belinə şal bağlayıb, o biri əlində uzun çubuq, hinduşka otarmağa gedir. Camaatın arasından keçərkən Cəlil Əfəndidən başqa hamı bir ağızdan, hərə özünəməxsus tərzdə, Nanı Kişi ilə salamlaşır.)*

HAMI — Sabahın xeyir olsun Nanı Kişi... Hinduşkaların nə təhərdi?..

NANI KİŞİ — Heç sabahınız xeyir olmasın!.. Belə hinduşqalarımın dimdiyi girsin gözünüzə... Dərdiniz azarınız eləcənə mənim hinduşqalarımın dalınnan baxmaq olsun... Köpəyuşağı, avara-avara yenə yığılıblar yolun ortasına, gələnə də sataşırlar, gedənə də... *(Yavaş- yavaş, nazlana-nazlana səhnənin ortasına qədər gedir. Dul Alı qol götürüb oxuya-oxuya oynamağa başlayır. Dul Alının oxuyub-oynadığını görən Nanı Kişi oğrun-oğrun yan-yörəsinə baxa-baxa Dul Alıya naz satmağa başlayır.)*

DUL ALI — Söy-söylə, dilin qurvanı,
Mən olum belin qurvanı,
Vur öldür, əlin qurvanı,
Çıxıb getmə Nanı Kişi!..

AŞIQ ƏHSƏN — Gör necə nazdanır günüqara. Elə bil millət bu dəqiqə arvadı boşuyub bu dingirişi alacaq...

MOLLA QASIM — Nə cürə də qır verir yanı... Ayə, a Dul, qoyma getdi, atı çap, al tərkinə, qaçırt Çənlibelə... *(Dul Alı dəli bir nərə çəkir.)*

DUL ALI — Çənlibelin başı çəndi,
Dövrəsi güllü çəməndi,
Ay ellər dərdə düşmüşəm
Dərdimə Nanı dərmandı!

Oyna, sevgilim, oyna,
Oyna, Nanı Kişi, oyna,
Oyna, ay gülüm, oyna,
Oyna, sən Allah, oyna,
Oyna, kişmişi oyna...

(Dul Alı çubuq atı ilə əsl at kimi yorğalaya- yorğalaya Nanı Kişinin dövrəsində at kimi rəqs edir. Nanı Kişi Dul Alının rəqsinə qoşulur. Onlar əsl at rəqsi oynayırlar. Hamı əl çalır.)

AŞIQ ƏHSƏN — İt də belə oynamaz,
Qurd da belə oynamaz,
At da belə oynamaz,
Heç kəs belə oynamaz...

DUL ALI — Mənim atım aladı...

NANI KİŞİ — Dul Alıya baladı,
Dul Alının nə vecnə,
Nanı Kişiyə bəladı...

DUL ALI — Oxu səsinə qurvan, oxu... Oxu ağrın alım, oxu... Oxu gözünü yeyim, oxu... Oxu əllərin gözəli, oxu... Oxu, öyüm-eşiyim, oxu...Oxu ay ömrüm-günüm, Oxuuu!.. *(Dul Alı bu sözləri dedikcə Nanı Kişi oxuyur.)*

NANI KİŞİ — A Çənlibelin Koroğlusu,
Dəli Hasanı, Dəmirçioğlusu,
Gizir oğlu Mustafa bəyi,
Durna telli Xan Eyvazı,
Gəl al apar, gəl al apar sən bu qızı...
Tanrı özü qovuşdursın arzumuzu...

DUL ALI — Gejə ellər yatarmı?
Əlim ələ çatarmı?
Mənim yarım görəsən
Canı-cana qatarmı?

NANI KİŞİ — Batar Nuhun gəmisi,
Uçar eşqin pərisi,
Apar atın tərkində
A Həcərin Nəbisi

DUL ALI — Canım cana calansın
Eşqim oda qalansın
Yarımdan ayrı gəzsəm
Ömrüm-günüm talansın.

NANI KİŞİ — Elə demə, beyjə yuxum qaçar...

DUL ALI — Tanrı sana kömək olsun,
Yuxun qaçmasın, qaçmasın.
Yuxuna Ağ mələk dolsun,
Yuxun qaçmasın, qaçmasın...

AŞIQ ƏHSƏN — Ay-bay-bay-bay-baay...
Oyna, Nanı Kişi, oyna...
Oyna, a Dul Alı, oyna...
Oyna, Koroğlu, oyna...
Oyna, ay Niyar, oyna...

(Nanı Kişi oynaya-oynaya səhnədən çıxır. Dul Alı çubuq atı ilə şahə qalxırmış kimi görkəm alır, kişnəyir, heykəli uçurdulmuş bünövrənin dövrəsində bir dəfə dövrə vurur, dəli bir nərə çəkərək hayqıra- hayqıra Na-

nı Kişinin arxasınca qaçır.)

MUNCUQLU MAHMUD — On durak, on nastoyaşiy durak. Takoqo duraka vryad li eşyo qde naydeş...

LYUDMİLA — Tı ne ponimaeş. On, bednıy, lyubit yeyo.

MUNCUQLU MAHMUD — A çto, razvi ya ne lyublyu tebya? U tebya net sovesta... Ya bolşe lyublyu. Tı nikoqda ne otsenivala mənim sevgimi... Mən səni kak sevmişəm? Bessovestnaya staruxa... Davno nado bilo poslat tebya v Sibir, vsled za tvoim otsom...

LYUDMİLA — Ladna, Maxmud, uspokoysya. Tı bolşi lyubiş.

CƏLİL ƏFƏNDİ — Həə, bu şəhər avtobusu deyəsən gələnə oxşamır... Mən də bu gün Qubernatorun qəbulunda olmalıyam. Qorxuram bu qəbirstanlığın məsələsi tilsimə düşə. *(Barbaryan amiranə şəkildə səhnəyə daxil olur.)*

BARBARYAN — Vsem, vsem, vsem!.. Suğelan, suğelan, suğelan!.. Hamıya, hamıya, hamıya!.. Hoputum, birdən salam!.. Kimin xoşu gəlmir almaya bilər...

AŞIQ ƏHSƏN — Hansı köpəyoğlunun başına hava gəlib, sənin salamını almıyıb özünü işə sala?

BARBARYAN — Eli, bu Muncuqlu Mahmud genə şahara gedir?.. Şahara gedirsa getmasin, çunki avtobus ne budet... Yolda pakrışqaları buraxmışdı... Mana dedi ki, kanda xabar verim... Tak çto, doroqoy Maxmud, sanin şahara getmayin sabaha qaldı...

CƏLİL ƏFƏNDİ — Baho, bu çox pis oldu!..

MOLLA QASIM — Bə bu Muncuxlunun generalisimus məsələsi həncəri olacaq? Kişiyi Stalin çağırtdırmışdı yanına...

LYUDMİLA — Nu, çto za bezobrazie, a? Çto vse eto znaçit, Djalil Efendi? Kuda eto Baduladze smotrit? Çem voopşe on zanimaetsya? U neqo vseqo-to delov- kajdıy den za çujoy sçyot pyanstvovat, çto-li?

MUNCUQLU MAHMUD — Eeh, Stalin, Stalin, tı smotri ha, bizi kimlərin umuduna qoydun getdin!.. Eto, razve qosudarstvo?.. Eto prosto bardak!..

AŞIQ ƏHSƏN — Gorun çartdasın a Stalin, gör bu beçərəni kimlərin umuduna qoyubsan... Gedəndə özünnən niyə aparmırdın bu çıxdaşı, bizim də gözümüzü mazol eləməyəydi?..

CƏLİL ƏFƏNDİ — Həəə, bu avtobusun gəlməməyi doğrudan çox pis oldu... Gedim görüm Qara Qul evdədimi, maşınıynan məni aparsın şəhərə... Yoxsa Qubernatorun qəbulu bir də gələn həftə olacaq...

MOLLA QASIM — Bə nədi, bir həftə gözdəməkmi olar? Birdən sabah biri yıxıldı öldü, harya basdıracayıq?.. Kənddə o qədər yaşı həddini aşan adamlar var ki... *(Cəlil Əfəndi tələsik gedir.)*

MUNCUQLU MAHMUD — Tı çto, öləndə elə təkcə yaşlılar ölür? Sən ölə bilməzsən?..

MOLLA QASIM — Ayə, a muncuğun gözünə girsin, indi sən dura-dura mənmi öləsiyəm?.. Yaşın yüzü ötüb, əmbə daş armud kimi üzünə dayanıb durubsan, elə bil ölməyə xəcalət çəkirsən... Bir də, mən ölsəm bə səni kim quyuluyacaq?.. Əmbə, sən ölsən mən səni el adətinnən, belə saznan, söznən, üzümü-gözümü cırıx-cırıx eliyə-eliyə, ədli-düdlü aparıb elə quyulayacam ki... Belə dərinnən eey!..

LYUDMİLA — Prosto bezobrazie... Tak nevozmojnojit. Nu çto za transport a? Maxmud, poydyom domoy. Zavtra poedim v qorod...

MUNCUQLU MAHMUD — Net, ya do kontsa budu jdat... *(Günəş səhnəyə daxil olur. Salamlaşıb poçta tərəf istiqamətlənir.)*

GÜNƏŞ— Sabahınız xeyir olsun... Salam Lyuda məllimə, poçtalyon Qəfəri görmüyübsünüzmü?..

LYUDMİLA — Net, doçka, biz səxərdən burdayıq, xələm gəlməyibdi. Nu, etot avtobus merat toje xələm gəlmədi. Hamısı işlər qaldı sabaxa ...

MOLLA QASIM — A Günəş, a qızım, Xıdırdan nə xəbər?.. Gör getdiyi neçə aydı?.. Gedənnən heç xəbər göndəribmi?.. Hardadı?.. Hansı şəhərdədi?.. Nə işnən məşğuldu?.. Hansı məssəbə qulluq eliyir?..

GÜNƏŞ — Eey, ay Qasım əmi, ay döylü ey, düz iki il yarımdı.

AŞIQ ƏHSƏN — Gör bir vaxt necə tez-tez uçur. Elə bil dünən idi...

GÜNƏŞ— Vallah, içim özümü yandırır, çölüm özgəni... Xalx deyir ki, baxdavarın əri Urusyətdədi, qaz vurub qazan doldururlar... Əmbə gedənnən bir ovuc ununu da görməmişik... O yazıq arvad da elə can üstündədi, bu gecə yenə halı dəyişmişdi... Elə "Xıdırım" deyib durur!.. "Gəlsəydi,"-deyir, "canımı tapşırardım Əzrayıla..." Allaha da ağır getməsin, yazıq arvad zülüm çəkir eləcənə...

AŞIQ ƏHSƏN — Elə sən özün azmı zülüm çəkirsən?..

GÜNƏŞ — Özüm indi cəhənnəm, borcumdu... Xıdırdan bir xavarın olmaması da bir yannan darıxdırır məni... Vallah, yaxşı ki, dədəm hələm sağdı... Yoxsa lap başımı itirərdim...

LYUDMİLA — Poterpi, solnışka, poterpi... Boq özü kömək olar...

GÜNƏŞ— Nə bilim, görək, Allah özü kərimdi... *(Səmtini dəyişib bazara tərəf gedir.)*

MOLLA QASIM — *(Günəşin arxasınca)* Nağayrım, sözə baxmadın...

(davamı var)

PS. Əvvəli ötən sayımızda